

זכרון תורה מישיבה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

ראש השנה
א' תשרי תשפ"ד
גליון תתקכ"ז

זמני כניסת ויציאת שבת ור"ה			
ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	ליכטיגע
7:59	7:23	6:25	בני ברק
8:01	7:21	6:10	ירושלים
8:16	7:44	6:45	באר אפרק

למנצח לודד מזמור

שערי דמעה במשנת כ"ק
מרן רבינו שליט"א

מנהג כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיע"א
היתה לבכות ובפרט באמירת לודד
מזמור,

ובפרט היה קולו נשנק בבכי נורא
בעת אמירת למנצח לודד מזמור, כל
העמים תקעו כף וכו' (קפיטל מז),
שאומרו קודם התקיעות, ומדאחו
כפני מלאך והוא בוכה ומתחטא לפני
אביו שבשמים.

ואף אצל כ"ק מרן רבינו שליט"א
שיבלחט"א מנהגו בקודש לומר דברי
כיבושין בקול בוכים בקול הוצב
להבות קודם התקיעות כשטילתו
מופשלת על פניו והוא בוכה ומבכה
בבכי עצום ונשגב, ומזוד להשומעים
להתעורר מתרדמת הזמן,

ואף הביא הא דאיתא גבי ישמעאל
ו"ישמע אל קול הנער באשר הוא
שם", ואמר בלשון קדשו:

"דכן נמי אצל כל יהודי ויהודי בכל
מצב ומצב שנמצא דאינו נידון אלא
לפי מצבו ששרוי הוא עכשיו "באשר
הוא שם",

ובמילא כאשר משים זה על לב
ומתחרט בכל לבו על חטאיו ופשעיו,
מיד מקבלו השי"ת ושומע תפילתו,
ואף הוא זוכה לבחינת מאי דכתוב
(תהילים פוק ל) "הפכת מספדי
למחול לי פתחת שקי ותאורני
שמחה", וזוכה לשמחה של כפרת
עוונות ומחילה וסליחה וכפרה".
עכ"ל.ק.

**ומעין זה איתא בספר מנחת
יחודה (עמוד קג, מאמר צ"ד)**
שערי דמעות לא ננעלו)
דכתב בתו"ד,

"ויש לומר מזה, כי על ידי
תשובה ובכיה זוכים להעלות
עד בינה, ואחר כך יש עליה
יותר גבוהה", עכ"ל, וע"ש,
גם כתב שם (עמוד צ"ח,
מאמר פ"ו) רמז נחמד במא
דאמרינו "באן מליץ יושר
מול מגיד פשע",

וז"ל ב"איון" כשהאדם הוא
אין ואפס בעיני עצמו ועושה
תשובה, זה "מליץ יושר" ודי
למבין, עכ"ל, ואכמ"ל.

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר
שליט"א

עצה טובה על תפילות ר"ה שעיקר התפילה
תהא על סליחה ומחילה לפייס המלך

שיש לו כ"כ התעוררות בתשובה
שאו הושב באמת שמעכשיו כבר
אהיה טוב,
ובאותם ליכטיגע מינוטין הושב
באמת כי רע וזמר עזבו את ה' ואני
קירבת אלקים לי טוב, און פערטיג,
פון יעצט וויל איך שוין זיין באמת ווי
סי דארף צו זיין, ואז באותם ליכטיגע
מינוטין שהוא רוצה באמת לשוב הוא
בבחינת יעיד עליו יודע תעלומות,
אבל איך זוכים לאותם רגעי

התעוררות? אבל לא לעשות כאלו השבונות, כשאדם מתחיל
ורוצה לעשות תשובה מגיע היצר והוא הרי ביטערער און א
פינצטערער ערמומי ואומר לו אתה רוצה לעשות תשובה!?!
הרי תשובה צריך להיות עד שיעיד עליו יודע תעלומות והרי
איך בכלל זה, וצריך לענות לו דממו עני שהולך בדרך ומצא
מציאה לא של חמש מיליון אלא רק מליון אחד האם יאמר אה
זה לא שזה כי זה לא חמש מיליון, ודאי שיתפוס הכל בשתי
ידיים וישמור מאד שאף אחד לא יתפוס ממנו, כמו כן כל
תשובה חשובה, העיקר לעשות תשובה, וצריך להתפלל שיוכח
לעשות תשובה שלימה, שיעיד עליו יודע תעלומות הוא
תשובה שלימה אבל כל תשובה חשובה.

ר"ה הוא יום שמחה

ראש השנה הוא יום השמחה ויום התשובה, ומכל הצדיקים
צריך להיות בשמחה, ראשית הוא יום מחילה וסליחה, ולמשל
כמו שלעכטע גויים נשכיתו מלא ובל ומוציא הובל מהבית
ומנקה הבית הרי הוא מרגיש בשמחה נקי ורענן, זהו משל,
והובל האמתי הם העבירות, כמו דאי' על אליהו הנביא שהלך
בדרך עם תלמידיו ועברו במקום ליכלוך ולא הפריע לו, ואח"כ
כשעברו ליד בעל גאווה/ניק לא ממש לא יוכל היה לסבול את זה,
והנמשל: ר"ה ע"י התשובה שעושים זוכים לסליחה ומחילה
ומוציא האדם מעצמו הליכלוך ולכן הוא יום שמחה,

עוד טעם, הוא יום שמחה כמו מלך שנותן רשות לאחד להיכנס
לאוצר ולקחת כל מה שחפץ היש לך שמחה גדולה מזו, ר"ה
הוא יום שאפשר לבקש ולפעול המל ע"י תפילה, הקב"ה פותח
את האוצר ע"י תשובה ותפילה ולכן הוא יום שמחה "כי הדות
ה' היא מעוונכם", וזה מרומז בספוק "אתם נצבים היום מולכם
לפני ה' אלקיכם" היום הוא ר"ה כדאי' בחז"ל, "מולכם" היינו
הכל ורחניות גשמיות הכל עומד ביום זה לפני ה' ואפשר לבקש
על הכל,

הרה"ק מסאטמער בעל ויואל משה זי"ע היה מעורר בדדשותיו
בר"ה על הענין הזה, והיה אומר אם היו יודעים מה שאפשר
לפעול בר"ה ע"י תפילה לא היו עוברים את הבימה"ד כל היום,
ואמר בב' צדידים, א' דכל אלו שנחסרו ר"ל משך השנה אם היו
יודעים בר"ה הקודם מזה היו עוברים הבימה"ד והיו
מרעשים עולמות בתפילה, ב' להבא, כל העגמת נפש
שעוברים במשך השנה בפרט כמו שעברנו השנה ה"י הכל
אפשר למנוע בר"ה, כל העגמ"ג וכל הצרות, רק צריך שכל לזה,
אתה הונן לאדם דעת הוא הבקשה הראשונה,
מצד אחד ר"ה הוא פחד איך אני נראה ואיך אני נגיש להר"ה,
ומצד שני הוא שמחה, כי הבורא ב"ה הוא רחום וחנון ואני רוצה
לשוב בתשובה ומתפלל להקב"ה שיעזור שנוכח לשוב באמת
בתשובה ושנחזיק בתשובה, א"כ הוא יום פחד מצד אחד ויום
שמחה מצד שני "וגילו ברעדה", כמו אחד שהולך עם ילד
יקר מצד אחד הוא בשמחה על מה שיש לו ומצד שני הוא
בפחד שלא יתנפלו עליו שודדים ולא יקחו זה ממנו,
ועוד טעם למה ר"ה הוא יום שמחה כי ר"ה הוא יום המלוכה
שממליכים את הבוב"ה מחדש, והוא שמחה גדולה, וצריך
שניהם וגילו ברעדה,

עצה טובה קמ"ל, "אני מאמין באמונה שלימה ובאמונה פשוטה
שהבוב"ה אוהב גם אותי", לא לתת להיצר להטעות, אלא
להאמין באמונה שלימה שהבוב"ה אוהב אותי וגם אותי יעזור
ויקבל גם את תשובתי, מובא מהבעש"ט הק' שהבורא ב"ה
אוהב כל יהודי כמו בו יחיד ויותר מזה.

תפילות ר"ה
יש עצה טובה על תפילות ר"ה שעיקר
התפילה תהא על סליחה ומחילה לפייס את
המלך, כי אם מתחיל לבקש בקשה זו ובקשה
זו שואלים מה עוד אתה רוצה האם אתה רואי
לקבל כל זה, הגם דמאבא אפשר לבקש הכל,
דהרי הקב"ה הוא לא רק מלך אלא לעכטיגע
זיסע טאטע מלך, מ"מ כשמתחילים לבקש
בקשות מתחיל נידון על הדבר אם הוא רואי
שיתנו לו או לא, אבל אם מבקשים מחילה
וסליחה ומפייסים את המלך ממילא זוכים
להכל.

וידוע מספה"ק שהקב"ה משמיע תמיד את כל ההשפעות טובות כי
מדריך הטוב להיטיב, אבל היצר הרע ע"י החסאים עוונות ופשעים
שהוא מביא הוא עושה מחיצה שההשפעות לא יגיעו למטה, וע"
שעושים תשובה וזוכים לסליחה וכפרה נעשה קרע בהמחיצה, וכל
מה שהחוו יותר גדול נשפע יותר השפעות טובות, וכשנוכח
לתשובה וסליחה ומחילה בשלימות נוכח שיבוטל לגמרי המחיצה ואז
תהיה הגאולה שלימה, אפשר לבקש גם על שאר דברים אבל עיקר
המובד ראש יהיה על סליחה ומחילה לפייס את המלך, "טאט זיסע זיי
מיי מוחל" סלה לנו מחל לנו כפר לנו, וכל מה שהסליחה ומחילה הוא
יותר חזק וזוכין ליותר ישועות ברחמינות ובגשמיות,
העיקר הוא "איין מאל פאר אלע מאל", ויך נעמען אין די הענט אריין,
לא הרפות ולא להסיה דעת מהתשובה ותמיד להיות עם תשובה,
מספרים על ההייליגע זיסע רבי ר' זושא זי"ע שהיה עושה תמיד
חשבון הנפש והיה אומר לעצמו מעכשיו אני כבר רוצה להיות טוב,
והרי אתמול גם אמרת כן? אבל מעכשיו אני כבר רוצה באמת, והרי
אתמול גם זה אמרת? אבל היום זה כבר באמת, זה חיזוק לכל אחד
כפי בחינתו וכפי כחו, תמיד להתחזק, ולומר להיות תמיד "וגילו
ברעדה" חשבון הנפש אבל בשמחה.

"זעין איך רעד רעד איך נאר צו מיר אליין"
העיקר הוא שכל אחד ידבר אל עצמו, אבל אם אין מדבר אל עצמו
אפשר לשמוע עוד דרשה ועוד דרשה אבל אין לזה כ"כ תועלת, רק
התועלת בדרשות שהם מסייע לדבר אל עצמו,
אי' ברמב"ם דתקיעת שופר אע"פ שגזירת הכתוב הוא מ"מ רמז יש
בו עורו ישנים משנתכם וכו' דדרך השופר להחריד ועי"ז מתעורר
הלב, ומהאי טעמא תוקעין כל הודש אלול כדי לעורר ישנים
בתשובה, אנו אוהבים כבר אין די העכסטע צייט, כבר תוקעין כל
ההודש אלול ואנחנו כבר בשבוע של סליחות, הספרדים אומרים
סליחות כל הודש אלול בזכה התעוררות, הלואי שנאמר סליחות בימי
הסליחות בהתעוררות,

הכלל הוא "וגילו ברעדה", מצד אחד צריך יראה "רעדה" אבל בשד
ודם אינו יכול רק ברעדה דאז מגיעים לעצבות ח"ו ולכן צריך שיהא
בשמחה, וכן מובא בהלכה לענין ר"ה דצריך לגשת לר"ה בשמחה כמו
דכתוב "כי הדות ה' היא מעוונכם" ובו שאנו בשמחה בר"ה אנו
מגלים את האמונה והבטחון שיש לנו בהשי"ת שבודאי ירחם עלינו
ויתן לנו בודאי א לעכטיג יאר און א לעכטיגן תמיד, אם לא עכשיו
אימתי, היו מקומות כמו בבעלזא שיום א' דסליחות היה עסק גדול
מזה, וכן כל מקום לפי מנהגו היה לו יום מיוחד להתעוררות, ויום א'
דסליחות הטעם בפשטות מושם שהוא התחלה של ימי ההתעוררות
בבחינת חזק חסידות בתחילתו, ובו אנו מראים להבורא כ"ע שאנו
רוצים לגשת לימים אלו מיט א פעסטקייט, אבל העיקר כנ"ל "רעדן
צו זיך לייך", לאחרים אפשר לומר שיינע שפעטליך, אבל צו זיך אליין
דארף מען רעדן, ואז מועיל כל הדרשות התעוררות,
צדיקים פשוט שהם רעדו בחודש אלול אפי' המון העם בימים מקדם
רעדו, והלואי שארעוד מיט א שמחה לכה"פ בימי הסליחות כמו
שהם רעדו כל החודש.

יסודות בדברי התשובה
כל ליכטיגע רגע של תשובה היא יקרה עד מאד, בתשובה יש הרבה
מדריגות אבל ההתחלה היא חרטה וקבלה וכל מה שהחרטה והקבלה
היא יותר חזק אפשר לזכות לתשובה יותר טובה ויותר טובה אבל
הכל מתחיל בהרטה וקבלה,
יש לימוד זכות, הרי הרמב"ם אומר דתשובה צריך להיות "עד שיעיד
עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם" סי כאפט א פחד
אם כן הרי צריך להיות צדיק כי בלא זה אינו בכלל דיעיד עליו יודע
תעלומות, אבל יש על זה לימוד זכות דלפעמים יש לאדם זמנים

את הסיפור שלפנינו סיפר נער יהודי, יליד מוסקבה: הימים ימי מלחמת העולם השנייה. הגייסות הנאציים כבר כבשו חלקים נרחבים מברית המועצות והתקדמו בצעדי ענק לעבר מוסקבה הבירה. מרבית היהודים כבר פונו פונו מעיר הבירה והועברו לאקזורים נידחים באסיה המרכזית, לאחבקיסטן, קזחסטן וכדומה. ידיעות מדאגות הגיעו מאותם יהודים: רעב ומחלות עשו בהם שמות ומצבם היה בכי רע.

משפחתנו ועוד כמה משפחות יהודיות, עדיין היססו אם לעזוב את מוסקבה ולצאת לדרך החתחתים שאיש לא ידע לאן בדיוק היא מובילה. אולם לקראת הימים הנוראים של שנת תש"א הפך המצב במוסקבה לרציני ביותר. החרב הגרמנית השלופה היתה מונחת על צווארה של הבירה הרוסית, והאווירה היתה של פחד וחששות כבדים, כאשר חיל האוויר הנאצי עשה בשמי מוסקבה כבתוך שלו, מפציצים חורעים הרס ומוות ברחובותיה.

משרדי הממשלה ושליטי הקרמלין פונו זה מזמן וכל זרועות השלטון האזרחי עברו לקויבישב! במוסקבה שלטה יד הברזל של הצבא הסובייטי, דבר שלא הוסיף למצב הרוח. אבי, זכרוננו לברכה, החליט אז, כי עלינו להתכונן לנטוש את העיר במהירות המירבית. אולם התברר, כי הזמן קצר ואין לדעת מה יילד יום, באשר בשורות איוב רדפו זו את זו ואיש לא ידע, אל נכון, אם עדיין יש דרך לבריחה. פעם הודיעו כי הדרך המובילה לטשקנט נחסמה על ידי הנאצים ולמחרת התברר, כי הרכבת המובילה לאלמה-אטה (בירת קזחסטן) חדלה מלתפקד.

האפשרויות לפנינו נעשו איפוא מועטות מיום ליום. רק דרך אחת נותרה, למעשה, פתוחה: לסיביר. בלב כבד ומלא דאגה מהצפוי לנו, עברו עלינו ימי הסוכות ושמחת תורה. לא היה בטחון שדרך הבריחה ממלחמת הארי עדיין אכן פתוחה. אבא עודד אותנו כל אותם הימים, באומריו כי עלינו לשים את מבטחינו בה' ולא לאבד את האמונה והבטחון.

במוצאי שמחת תורה עסקנו כל הלילה בארחת מטלטלינו הדלים, שניתן היה לקוות שאפשר יהיה לקחת עמנו. למחרת, בשעת בוקר מוקדמת, עלינו על הרכבת,

בדרכנו ל"אי-שם" בבשקיריה. הרכבת היתה מורכבת מקרונות שנועדו לכתחילה להובלת בהמות. עתה הם היו מלאים בני אדם, שניסו למלט את נפשם מפני חמת המצוק. בחוץ שרר קור עז ומקור החום היחיד היה תנור קטן, שעמד ברכתי הקרון. במשך 21 יום נסענו בקרונות הצפופים, שדמו לתאי כלא לכל דבר. יחד עם זאת, עוד היינו צריכים להיות "מאושרים", אחרי שהתברר שהרכבת שלנו היתה האחרונה שהצליחה לעזוב את מוסקבה, לפני שנסגרה סביבה המצור.

בסופו של מסע ארוך ומייגע הורשינו לעזוב את הרכבת בתחנה נידחת ברכתי בבשקיריה. כאן העמיסו אותנו על משאית בלות מיושן ולקחו אותנו לכפר, מרחק 70 ק"מ משם.

הכפר אליו הגענו היה כה נידח, שיושבו לא ראו מעולם יהודים לנגד עיניהם. כאשר שמעו הללו, שבין הבאים יש אנשים שקוראים לעצמם יהודים, הם באו בריצה כדי לראות, איזה מין יצורים הם אלה, האם יש להם קרניים? בערך באותו הזמן הגיעו לכפר ההוא עוד כמה משפחות יהודיות ודבר זה גרם לנו להרגיש קצת טוב יותר. לפי ההוראות החמורות שהיו בתוקף לגבי הפליטים, עשתה משפחתנו כל היום בעבודה בשדה. בכל אופן היתה זו הדרך האחת והיחידה, בה יכולנו להגיע לקצת מצרכי מזון ולהחיות את נפשתינו. כך היה לנו קצת תפוחי אדמה ומפעם בפעם אף קיבלנו קצת קמח, אמנם קמח זה היה מאיכות כה גרועה שלא היה מתאים למטרות של אפיה, אך יכולנו לנצל בבישול. ה"כופתאות" שעשינו ממנו, היו דומות לגומי-לעיסה, נדבקו לחיך ולחצו על המעיים, אך ברירה לא היתה לנו, כי לא רצינו למוות מרעב...

כך עבר עלינו חורף קשה ביותר, שגם הקיץ שבא אחריו, לא היה טוב בהרבה. כאשר התקרבו הימים הנוראים, החל אבא דואג למנוין. ברור היה כי בכפר בו אנו נמצאים לא תהיה כל אפשרות לארגן מנין לתפילה; אולם שמענו כי באחד הכפרים הלא רחוקים, מתארגן מנין חשאי לראש השנה ויום הכיפורים.

לפני ראש השנה עמדו כולנו לצאת לאותו כפר, כאשר אבא חלה במחלה קשה, כך שתכנית ההליכה ירדה מעל הפרק כליל. אבא היה מיואש לגמרי. יותר מהמחלה עצמה, דיכאה אותו המחשבה כי הוא עלול לא לשמוע קול שופר בראש השנה. הייתכן? אולם, כיצד ומאין ניקח שופר במקום נידח כזה?

החצר בה חיה משפחתנו, היתה גדולה ומתחנת ועמוזה מאדם. אני הכרת כל פינה שבה וכל מקום סמטת בין השיחים העבותים. ביום בהיר אחד ראיתי בחצר דבר, שיהיה כל כך מוזר ובלתי יאמן, שלא האמנתי למראה עיני: לפני היה מונח ראש של איל, ראש עם שתי קרניים שלמות וכשרות למהדרין.

כיצד הגיע ראש זה לכאן? אולי מלאך טוב הביא אותו, כדי שיהיה לנו שופר לראש השנה? עכשיו יהיה לנו שופר, אבל כיצד נעשה אותו? ומי יוכל לעשות אותו? לא היו לי תשובות על השאלות האלו, אך שמחתי שמחה רבה: אם יש לנו קרני איל, יהיה לנו גם שופר. אנו רק מוכרחים למצוא דרך לעשות זאת.

ראשית כל, החלטתי, עלי להחביא את המציאה, עד שאמצא מישהו שיוכל לעשות את השופר. לקחתי את ראש האיל וטמנתי אותו במקום סתר, כדי שאיש לא ימצא אותו ויקחנו. למרבה המזל היה הגיס שלי אמור לבוא אלינו ואני הייתי בטוח, כי אם מישהו יכול להפוך את קרן האיל לשופר כשר, הרי שהוא האדם הנכון.

בקושי הצלחתי להתאפק ולחכות לרגע בוואו של גיסי, ומיד עם הגיעו, סיפרתי לו על המציאה שמצאתי. ללא שהיות לקחתי אותו אל מקום הסתר כדי להראות לו את ראש האיל. אולם מה רבה היתה תדהמתי, כאשר גיליתי. כי ראש האיל נעלם ואיננו! הייתי מתוסכל ומיואש לגמרי. מה יכול היה לקרות? מי יכול היה לגלות את אוצרי ולקחתו? יותר מזה התביישתי מפני גיסי. מה הוא יכול לחשוב עלי? שאני החה, שהקרון לא היתה ולא נבראה...

במשך כמה ימים התהלכתי קודר. הייתי אומלל ולא מצאתי את מקומי. עד שביום בהיר אחד, כאשר הסתובבתי שוב בחצר, נגלה לפני לפתע שוב ראשו של האיל ובו שתי הקרניים. הפעם לא הייתי מוכן להסתכן. פשטתי את כותנתי, עטפתי בה את הראש והבאתי אותו אל גיסי, שעמד בדיוק לצאת לעבודתו בשדה. הוא לא התעכב, רק העיף מבט בקרניים ונטל את הראש עמו לעבודת יומו.

לא היתה זו מלאכה קלה, אך גיסי נתברך בזוג ידיים חכמניות, ידי זהב וידעתי כי אין כמעט דבר שהוא לא מסוגל לעשות. ואכן, הוא הצליח לקדוח חור באחת הקרניים, ניקה אותה ניסר אותה והתוצאה היתה שופר נהדר וכשר למהדרין.

מה שהתפעלתי במיוחד, שהוא אפילו לא הצטרך להסתיר את עבודתו על השופר, כי הוא הסביר לחבריו לעבודה, שהוא מכין כלי נגינה מיוחד במינו והפועלים הביטו במעשיו בעין רב ואפילו בהערצה.

ביום ראשון של ראש השנה נתקבצה בביתנו קבוצה קטנה של יהודים. אבי החולה קם ממיטתו בכחות על-אנושיים, בירך על השופר ותקע את הקולות כסדרם, ללא כל תקלה. כאשר קול השופר המתוק מילא את חלל החדר הקטן, פרצו כל היהודים הנכחים בבכי מר. רובם בכו בהזכרם בצרותיהם הפרטיות רבים מהם איבדו הורים, בנים, אחים ואחיות. הם בכו, בלי ספק, גם בשל התעוררות לתשובה אשר באה בעקבות שמיעת קול השופר. התפילה נערכה תוך בכיה ותחנונים ואכן, היו ליהודים סיבות טובות לבכות. גם אני בכיתי, למרות שלא בדיוק ידעתי, מדוע יורדות הדמעות על לחיי...בתום המלחמה, בשובנו למוסקבה, הבאנו עמנו את השופר, עליו שמרנו מכל משמר, כמו היה זה אוצר יקר. אולם, על אף כל מאמצנו, נלקח מאתנו האוצר באחד הימים.

היה אזי כאשר הנקווד. (המשטרה החשאית הסובייטית) בא באחד הלילות השחורים משחור, עצרה את זה היה יקר והטילו לכלא. הם לקחו עמהם את כל ספרי הקודש של אבי וכן את השופר. מאוחר יותר נקראנו למשטרה כדי לקחת את החפצים של אבי. הלכתי למשטרה ומצאתי שם את הספרים, אך לא את השופר. כאשר שאלתי אמרו לי כי אינם יודעים על כך דבר. מאז אני שומע כל ראש השנה את קולו של אותו שופר מחר ומסתורי, אשר כנראה ניתן לנו מן השמים, ואולי גם נלקח בחזרה בדרך זו.

נמצאים אנו לפני יום הדין יו"ט קודש של ראש השנה, המזון עם זוכים לומר סליחות לאבינו שבשמים והלוואי שנוכה בראש השנה ויום הכיפורים לקבל ולהושי את ההתעוררות שהיה לאותו המזון עם בימי אלול וימי הסליחות.

אסור לילך אחר הקריירות של הקרח הקר של העוה"ז די קאלטע קרח פון די וועלט "אשר קרך בדרך" של אותו עמלק ואנשיו המסיתים ומפתים ועושים קריירות שאין צריך לעבוד קשה כ"כ בעבודת השי"ת ולא לעבוד ולהתפלל ואין צריך ללמוד, ממילא שוכחים מעצמנו מהכל ונחלשים ויורדים מטה מטה עד לשאול תחתית הח"ל.

לכן יש לידע להתחוק בחמימות וללמוד מהיצר טוב בבחי' "שאל אביך ויגדך" ללמוד מהדורות הקדמונים ימי האלול והסליחות ולהתחבר ליצר הטוב ולהתרחק מן היצר הרע, איך היה נראה אצל א פשוטע דארפ'ס אידען ימי האלול, בבכיות ובתחנונים שהיו מבכים ומבקשים סליחה. מספרים אצל הגה"צ ר' משה ארי' פריינד זצ"ל שפ"א היה זה בימי אלול שאחד ממתפללי בית מדרשו דיבר עמו ולפתע התלוצץ בינו לבין עצמו על דבר מסויים, אולם רבי משה ארי' נבהל ונעמד וזעק "ס'איז דאך אלול", וא"כ איך יכולים כך להתלוצץ בימים נוראים שכאלו.

ידוע המעשה עם המוסר שהיה עושה צרות והלשנות גדולות על היהודים אך כשהגיעו ימי הרחמים והסליחות היה נבהל ונסוג לאחוריו ובוכה ומבכה בבכיות ובתחנונים ומבקש סליחה ונהפך ליהודי צדיק, אולם מיד לאחר חודש תשרי נתקדר מ"אשר קרך" של עמלק והיה שב על עיונותיו ככלב שישב על קיאו וחוזר להלשין על אחיו מבני ישראל כי לגנוב היה מפתח לכן עסק בעבודה בזויה כזאת כדי להתפרנס והיה הולך למקומות כדי לחטוא, עד שאחד ממכיריו אמר לו: "שמעורל, זוען ס'זועט קומען אלול וועסט קוב'ען וי א הינט, וזאס ארבעסטי ארום אין די טרייפענע געשעפט'ן", כשיגיע עוד מעט אלול אתה תנבה ככלב, למה לך זאת להסתובב במקומות המטונפים, חוזר בך כבר מעתה. זהו המשל.

והמשל ידוע כשהושיבים שיש כבר כתיבה וחתומה טובה והכל טוב, לא כך הוא הדבר אלא צריך לעמוד המשך בעמ' ד'

בית צדיקים יעמוד

הרה"ק מרן רבינו הרשני"ן מלעלוב זיע"א יומא דהילולא ג' תשרי (תר"ץ)

בג' תשרי חל יומא דהילולא קדישא של מרן רביה"ק רבינו שמעון נתן נטע זיע"א מלעלוב בן רביה"ק מרן רבינו דוד עבי שלמה זיע"א, רבינו נולד ביום ל"ג בעומר תרכ"ט ונב"ע בשנת תר"ץ.

לפעמים ערך בנו מרן רביה"ק רבינו משה מרדכי זיע"א את סעודת ההילולא במוצאי ראש השנה, ולפעמים במוצאי התענית, וכמה פעמים כל היה טיש בכלל, וכן נהג רבינו הק' מרן אדמו"ר זיע"א.

ביום זה עולים לעינו הק' אשר שזך במרומי הר היתנים בחלקת אבותיו הק', משופר כי בראש השנה שנת תשמ"א, לפני השתוק ליע, בכח מרן הרמ"מ מאור, ולמחרת בעום גדליה, עלה לעיון אביו מרן רבינו הרשני"ן ב' ההילולא, ואף כאן, הבכי הגדול והרמעות המרובות שזלמו מעיניו, החרידו לב כל הנוכחים.

ואכן בעונותינו הרבים היה זו הפעם האחרונה שעלה להסתחם על ציון אביו הק'. פעם אחת כשישב רבינו הרמ"מ בשולחן הסהור בחילולת אביו הק' מרן הרשני"ן זיע"א, בעת שהיית את נרות הפתילה להרלקה לכבוד ההילולא, התחיל למלל בלחש את קודש בלשון: הווי: איך האב גתערט פון הרח"ח מ.צ. אז דער טבריההר זכורנו לברכה (הרח"ק רבי חנן מקאלין זיע שמר"ג בעטרין), די עווייטע נאכט ראש השנה (ליל ההילולא של אביו היק"א), האט זיך פארמאכט פאר מערב אין ציעמר און ער האט געקערט זוי ער דרייט זיך ארום מיט א קאך און זאגט: **וואס פאר א שייכות האבן מיר מיט'ן הייליגן טאטען**, און ער האט אויסגעפירט, דאך א קינד" (שמעתי מר מ.צ. שיהיה מקאלין ביזש השיני דערה השנה בחילולת אביו היק"א זיע. הסתגר לפני מעריב בחדר, והוא שמע אך שוא אמר בירחא ובתחלתה: איך שייכות י' עס אבא הקדוש, וטיים בליק: אך בכל זאת אני בטן, וכדברים האלה הוסיף או רביה"ק מרן הרמ"מ זיע"א על עצמו.

בגיל ב' די ראש השנה, נכנסו רבוה"ק לעריכת שולחן הסהור, לכבוד היום, בליל זה חל יומא דהילולא של הרח"ק רבי ישראל מטסאלין זיע"א (המפורסם בחינוך, או ה פניקסערער), מרן הרמ"מ ובנו מרן אדמו"ר זיע"א וברבו רבות עליו ועל משנתו, בעיקר על מדינת האמת שאחזה בו, כידוע מרבוה"ק מרן רבינו דוד עבי שלמה ומרן רבינו שמעון נתן נטע זיע"א ומרן רבינו משה מרדכי זיע"א (שהיה רבם של הסיד קאלין), והיתה בבטיש זו התעוררות יתירה.

מדי שנה היה מרן הרמ"מ מספר העובדא כי אביו מרן הרשני"ן היה אצל היק"א בירוש אחרון קודם השתקויות, ונתן פתקא עבדו ועבדו משפתחו, כשקרא היק"א זיע"א את הפתקא והגיע לשמו של מרן הרמ"מ, שאל: **איזווא איז ער**, ער איז דאך פון אינוערערע? (אפטא דאס היימיש, וחי הוא משלנו) וענה לו מרן הרשני"ן: מען האט טאקע גענערטס וערשן, (דיבא על קי בענין זה) ואריה על ראש השנה יבוא, נאנא היפראנקערטער אמר: **זוער ווייטע?** [מי וידע?] ובינים ב' דראש השנה נסתלק רבי ישראל מטסאלין זיע"א, ורביה"ק מרן רבינו משה מרדכי זיע"א לא ראה אותו,

ופעם אחת בשפלות רוחו הסביר רבינו מרן הרמ"מ מן הרברים, שלכך אמר עליו הרח"ק מהר"י מטסאלין דברים אלו משום שמדת האמת ה' נר לנרלה, וסלד את השקך מאור באופן מופלא כידוע, ואף אני (יבני הימיש) אינו אוהב את השקך, ולכך אמר עליו שהוא משלנו, כי וזלת אז אין לכך שום הסבר. **וכותם** הקדושה והטהורה תגן עלינו ועל כל ישראל אמן להכתב ולהחתם בספר חיים טובים, בספרו של צדיקים מגורים כמותם אכ"ר.

מכ"כ מרן אדמו"ר הקוה"מ זיע"א:

סור מרע ועשה טוב (תהליה לה טו), יל"פ בזה דהנה כשאך התחיל לסור מן הרע כבר יכול לעשות טוב ולהגיע לרום המדרגות. וכמ"ש הרה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א ע"ה פ' (שמות יב, טא) ויקרא משה לכל לקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח, ואמר'ל (שמ"ד פט"ג, ב) משכו ידיכם מעבודה זרה, משכו- אך משכתם ידיכם מעו", ותיכף וקחו- ניתן לקחת צאן של מצוה להקריבו לפני ה'. הוא היה אומר: קיניער ענקען זיך צום טאטען, ואף האב הרחום מתגעגע לבניו, אבל על האב יותר קל לפעול בזה. (היינו שיש בחינה של שובו אלי ואח"כ ואשובה אליכם, ויש בחינה של השיבה ה' אליך ואח"כ וגושה, וכיון רבינו שלחקה"ב יותר קל לפעול לקרב אותו אליו ית"ש).

הש"ת מציד עלינו לפני התקיעות

הרה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א לקח לביתו ילד קטן שקראו לו איציקל (ה"ה הרה"ק רבי יצחק מווארקא זיע"א). שנתים מאביו ואמו גדלו והנכו כבנו, כשהגיע ערב ראש השנה וחסדי-י החוזה מלובלין שכרו עולה לנסוע לרובם, נפרד מרן רבינו מהילד המאמץ ואמר לו איציקל אתה לא תסע אתנו לובלין כי יש שם דוחק גדול וימולים לדמם אותך, ועוד כי בנאון אתי לבי כל הזמן להשגיח עליך, ותהא כל תפלתי בך"ה ממלבלת, ולכן תישאר הפעם בבית.

הילד לא ענה למרן מוה"ר"ד כלום, וכאשר כל החסידים וגם מרן מוה"ר"ד עלו על העגלה, קפץ איציקל ותלה את עצמו על דף אחד של מכוניתו ובעגלה נוסע אתם בדרכם ואף אחד לא ידע מן'ך זלל, ורק כשהגיע לאיזה חתנת בינים, וירדו כולם מן העגלה בחנו בו ולקחו אותו בתוך העגלה. בנאום לובלין אמר לו מרן הר"ד שבחיות ויש כאן חיפזות עצומות ולא יוכל לנצוא אותו בין המון האנשים, על כן מצוה שתמיד יהיוק באבנטו שלו וכך יהיה צמוד אליו תמיד.

ביום א' דראש השנה אחרי הפלת שחיות יצא החוזה הק' מלובלין מביהמ"ד ולא חזר לתקיעות, והכו עליו זמן רב לכאד ועדיין לא הגיע, והדבר עורר דאגה רבה בין החסידים, עד שקבעו ואמרו שמרן הר"ד מלעלוב יכנס אל הרבי וישאל אותו למה אינו נכנס לביהמ"ד ולתקיעת שופר. גם הילד איציקל נכנס עם הר"ד וזאת באבנטו, אבל החוזה כלל לא הפנה את ראשו לתלמידו הר"ד, ורק שאל את הילד איך קודאים לו, וענה שקודאים לו איציקל, שאלו החוזה ואתה למד משהו, ענה שהוא לומד הסוגיא שקרוב פסול לעדות, ושאלו החוזה ולמה הוא פסול, ענה הילד שכן הקרוב יוכל להעיד שקר ב' רוצה לעשות טובה לקרובו, שאל אותו החוזה האם הכל מובן לו כאן ואם יש לו קושיא בגמרא, ענה הילד שבאמת קשה לו על מה שאמרו קרוב פסול לעדות בין אם אמר לטוב ובין אם אמר לרעה, ואינו מבין למה גם לרעה יפסול. שאלו החוזה ויש לך איזה תירוץ על זה? ענה הילד כי קרוב שמעיד לרעה על קרובו הוא בכלל לא בן אדם, והסתוב אומר ועמדתו שני האנשים, שהעדים צדיקים להיות אנשים, מיד נתלה החוזה ואמר מי לנו קרוב כמו הוה"ת, ובוודאי שלא יוכל להעיד עליו שום דעה, ומיד נכנס לתקיעות.

מרן רבינו ישראל ראש השושילתא קדישא רבינו הקוה"מ מרן מוה"ר"מ מלעלוב זיע"א:
בנוסח התפילה ובכך צדיקים יראו וישמחו וגו':

היינו כשהצדיקים רואים זה את זה נעשה יחוד וזיווג, על ידי הראיה שהכמים נותנים עיניהם זה בזה לטובה, נולדת שמחה בעולם ויורד שפע של שמחה בעולם ויורד שפע של שמחה ממרומים. ב' פעמים צדיק עולה בגימטריא ת"ח כמנען שמחה וגיל עם הכולל. (הרה"ק מרן רבינו מוה"ר"ד מלעלוב זיע"א מתוך ליקוטי דברי חוד)

אם מרן מוה"ר"ד מלעלוב זיע"א: "לפיכך קוראים בראש השנה קריאת התורה ביום הראשון בפרשת ישמעאל והגר, כדי להזכיר לפנינו ונתברך מה שאמר המלאך להגר: **יאל תראי כי שמע אלוקים אל קול הנער** כאשר הוא שם", שאנו מתפללים, רבינו של עולם, אמנם גלוי וידוע לפניך שבעבור הימים הנוראים ימי התשובה והסליחות שוב נחזור להיות מה שהיינו, כתמול שלשום וכדאשתדך, בכל זאת, אנו מתפללים "עשה עמנו צדקה וחסד וסלח וסלח וסלח לעוונותינו", כאשר אנו פה, היינו נצבים לפניך, שבים כולם בלב ונפש לחלוטך, כאשר דת את ישמעאל והכרתע קד דיו לוסת, כאשר הוא שם. (ליקוט משה מתוך ליקוטי ד"ח)

מכ"כ מרן אדמו"ר הקוה"מ מוהרמ"מ זיע"א:

האוינו השמיים ואדברים ותשמעו הארץ אמרי פי. אר"ל דיבור לשון קשה אמירה לשון רכה, וזהו שאמר מרע"ה האוינו השמיים ואדברה בלשון קשה ידובר עבורי, הוא הצדיק בחי מרע"ה במדרגתו הגבוהה, ותשמעו הארץ בחי ארציות אמרי פי בלשון רכה.

הענין שאצל איש יהודי מועיל התשובה משא"כ בעכו"ם, הוא משום דכתיב בהם (דברים ד) בנים אתם לה' אלוקיכם ואי בגמ' (קידושין לב) אב שמחל על כבודו כבודו מחול משא"כ בעכו"ם שעליהם נאמר מן אלוקים על גוים (תהלים מז) ומן שמחל על כבודו אין כבודו מחול.

~קוליה אל ה' אזעק קולי אל ה' אתחנן:

דקדק דהיה צריך לומר מקודם אתחנן ואח"כ אזעק כי מדרך הזעקה לבוא אחר התחינה ולא להיפך. והשיב שבא לומר שאפילו התחנו ועקו ולא נושעו בכל זאת צריכים עדיין להתחיל מחודש ולהתחיל את השי"ת.

~אכילת גוים ב"ה~

נוהגין לומר בליל ר"ה באכילת ראש הדג "יהי רצון שנפרה ונרבה כדגים שבים", ונראה לומר המוונה דאמרו חז"ל בגמ' (בבב"ב קא) דהדגים שבים לא מתו כשירד המבול...

והטעם מפני שלא חטאו בפגם עריות כמו שאר בעלי חיים שדבקו בשאינו מינו ולזה לא מתו, וזהו המוונה שצפרה ונרבה, דהיינו שנעשה המצוה הזאת בקדושה וטוהרה ללא פגם, כמו דגים שבים שלא פגמו, והבן. (קדושת מרדכי למרן מוהרמ"מ זיע"א) ~כי המלכות שלך הוא~

את זאת אנו יודעים, אולם בקשתנו היא, ולעולמי עד תמלוך, שמלכותך תהיה בכבוד. (אמרי קודש למרן מוהרמ"מ זיע"א מתוך גליון דגל בית דוד לעלוב)

הילולא דצדיקים

- שאלו המלך ושלטת בניו (ב"א תהי"ב)
- דבי ב"ר ב"ר יצחק ב"ר אלבלי (ד"א תהי"ב)
- המקובל דבי סעדיה הותן רבי חייא ב"ר אבהו (של"ה)
- רבי אלעזר חיים דייטש מנאנא חיים ב"ר אברהם - תבואות השדה וש"ת (תרי"ד)
- דבי רבאל ב"ר אברהם מטשנינוב (תרפ"ג)
- רבי משה מטסאלין ה"ד ב"ר ישראל (תש"ג)
- רבי ישראל דאבניאווויטש מקושיניו ב"ר ברוך פנחס מטסאליע (תשל"א)
- שרה אמנו ע"ה (ב"פ) גדליה בן אחיקם (ב"א ש"פ)
- דבי שפטי ב"ר אמיית - בעל הסליחה ישראל נושע בה' (ד"א תרי"ב)
- רבי זלמן מולין ב"ר משה הלוי - אחיו ורבו של מהר"ל ממאנאנא (קמ"ח)
- רבי יצחק אבלי הכהן אב"ד פיניטשוב - כתר כהונה (תקס"ט) רבי אהרן משי"ח קצנבלאן אב"ד בעלזא (תקנ"ג) רבי ישראל סג"ל לגדא ב"ר יהוקאל הנוב" (תקנ"ד)
- נעק"ש רבי אמנון ממאנאנא ב' נתנה תוקה ה"ד (תשע"ג)
- התלמוד ומפרשיו שרפו ברומו ע"י האפיפיור ימי"ש (ה' ש"ד)
- רבי מאיר לייבוש ב"ר יחיאל מיכל המלבי"ם (תרי"ב)
- רבי יעקב דוד ב"ר זאב וויזובסקי הירב"ד מסלוצק - צפת (תרי"ד)
- רבי אברהם יהודה דעציוויר מאלטנר ב"ר בצלאל איזר (תש"ג)
- רבי יצחק מאיר מקופטישניץ ב"ר אברהם יהושע העשיל ממעוז"ב (תרי"ג)
- רבי אברהם יקותיאל זלמן ב"ר מאיר המקור פפרוטי מנחד (תקנ"ט)

ב' תשרי

משולחן גבוה

מרבחה"ק מלעלוב זיע"א

הש"ת מציד עלינו לפני התקיעות

הרה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א לקח לביתו ילד קטן שקראו לו איציקל (ה"ה הרה"ק רבי יצחק מווארקא זיע"א). שנתים מאביו ואמו גדלו והנכו כבנו, כשהגיע ערב ראש השנה וחסדי-י החוזה מלובלין שכרו עולה לנסוע לרובם, נפרד מרן רבינו מהילד המאמץ ואמר לו איציקל אתה לא תסע אתנו לובלין כי יש שם דוחק גדול וימולים לדמם אותך, ועוד כי בנאון אתי לבי כל הזמן להשגיח עליך, ותהא כל תפלתי בך"ה ממלבלת, ולכן תישאר הפעם בבית.

הילד לא ענה למרן מוה"ר"ד כלום, וכאשר כל החסידים וגם מרן מוה"ר"ד עלו על העגלה, קפץ איציקל ותלה את עצמו על דף אחד של מכוניתו ובעגלה נוסע אתם בדרכם ואף אחד לא ידע מן'ך זלל, ורק כשהגיע לאיזה חתנת בינים, וירדו כולם מן העגלה בחנו בו ולקחו אותו בתוך העגלה. בנאום לובלין אמר לו מרן הר"ד שבחיות ויש כאן חיפזות עצומות ולא יוכל לנצוא אותו בין המון האנשים, על כן מצוה שתמיד יהיוק באבנטו שלו וכך יהיה צמוד אליו תמיד.

ביום א' דראש השנה אחרי הפלת שחיות יצא החוזה הק' מלובלין מביהמ"ד ולא חזר לתקיעות, והכו עליו זמן רב לכאד ועדיין לא הגיע, והדבר עורר דאגה רבה בין החסידים, עד שקבעו ואמרו שמרן הר"ד מלעלוב יכנס אל הרבי וישאל אותו למה אינו נכנס לביהמ"ד ולתקיעת שופר. גם הילד איציקל נכנס עם הר"ד וזאת באבנטו, אבל החוזה כלל לא הפנה את ראשו לתלמידו הר"ד, ורק שאל את הילד איך קודאים לו, וענה שקודאים לו איציקל, שאלו החוזה ואתה למד משהו, ענה שהוא לומד הסוגיא שקרוב פסול לעדות, ושאלו החוזה ולמה הוא פסול, ענה הילד שכן הקרוב יוכל להעיד שקר ב' רוצה לעשות טובה לקרובו, שאל אותו החוזה האם הכל מובן לו כאן ואם יש לו קושיא בגמרא, ענה הילד שבאמת קשה לו על מה שאמרו קרוב פסול לעדות בין אם אמר לטוב ובין אם אמר לרעה, ואינו מבין למה גם לרעה יפסול. שאלו החוזה ויש לך איזה תירוץ על זה? ענה הילד כי קרוב שמעיד לרעה על קרובו הוא בכלל לא בן אדם, והסתוב אומר ועמדתו שני האנשים, שהעדים צדיקים להיות אנשים, מיד נתלה החוזה ואמר מי לנו קרוב כמו הוה"ת, ובוודאי שלא יוכל להעיד עליו שום דעה, ומיד נכנס לתקיעות.

מרן רבינו ישראל ראש השושילתא קדישא רבינו הקוה"מ מרן מוה"ר"מ מלעלוב זיע"א:
בנוסח התפילה ובכך צדיקים יראו וישמחו וגו':

היינו כשהצדיקים רואים זה את זה נעשה יחוד וזיווג, על ידי הראיה שהכמים נותנים עיניהם זה בזה לטובה, נולדת שמחה בעולם ויורד שפע של שמחה בעולם ויורד שפע של שמחה ממרומים. ב' פעמים צדיק עולה בגימטריא ת"ח כמנען שמחה וגיל עם הכולל. (הרה"ק מרן רבינו מוה"ר"ד מלעלוב זיע"א מתוך ליקוטי דברי חוד)

אם מרן מוה"ר"ד מלעלוב זיע"א: "לפיכך קוראים בראש השנה קריאת התורה ביום הראשון בפרשת ישמעאל והגר, כדי להזכיר לפנינו ונתברך מה שאמר המלאך להגר: **יאל תראי כי שמע אלוקים אל קול הנער** כאשר הוא שם", שאנו מתפללים, רבינו של עולם, אמנם גלוי וידוע לפניך שבעבור הימים הנוראים ימי התשובה והסליחות שוב נחזור להיות מה שהיינו, כתמול שלשום וכדאשתדך, בכל זאת, אנו מתפללים "עשה עמנו צדקה וחסד וסלח וסלח וסלח לעוונותינו", כאשר אנו פה, היינו נצבים לפניך, שבים כולם בלב ונפש לחלוטך, כאשר דת את ישמעאל והכרתע קד דיו לוסת, כאשר הוא שם. (ליקוט משה מתוך ליקוטי ד"ח)

מכ"כ מרן אדמו"ר הקוה"מ מוהרמ"מ זיע"א:

האוינו השמיים ואדברים ותשמעו הארץ אמרי פי. אר"ל דיבור לשון קשה אמירה לשון רכה, וזהו שאמר מרע"ה האוינו השמיים ואדברה בלשון קשה ידובר עבורי, הוא הצדיק בחי מרע"ה במדרגתו הגבוהה, ותשמעו הארץ בחי ארציות אמרי פי בלשון רכה.

הענין שאצל איש יהודי מועיל התשובה משא"כ בעכו"ם, הוא משום דכתיב בהם (דברים ד) בנים אתם לה' אלוקיכם ואי בגמ' (קידושין לב) אב שמחל על כבודו כבודו מחול משא"כ בעכו"ם שעליהם נאמר מן אלוקים על גוים (תהלים מז) ומן שמחל על כבודו אין כבודו מחול.

~קוליה אל ה' אזעק קולי אל ה' אתחנן:

דקדק דהיה צריך לומר מקודם אתחנן ואח"כ אזעק כי מדרך הזעקה לבוא אחר התחינה ולא להיפך. והשיב שבא לומר שאפילו התחנו ועקו ולא נושעו בכל זאת צריכים עדיין להתחיל מחודש ולהתחיל את השי"ת.

~אכילת גוים ב"ה~

נוהגין לומר בליל ר"ה באכילת ראש הדג "יהי רצון שנפרה ונרבה כדגים שבים", ונראה לומר המוונה דאמרו חז"ל בגמ' (בבב"ב קא) דהדגים שבים לא מתו כשירד המבול...

והטעם מפני שלא חטאו בפגם עריות כמו שאר בעלי חיים שדבקו בשאינו מינו ולזה לא מתו, וזהו המוונה שצפרה ונרבה, דהיינו שנעשה המצוה הזאת בקדושה וטוהרה ללא פגם, כמו דגים שבים שלא פגמו, והבן. (קדושת מרדכי למרן מוהרמ"מ זיע"א) ~כי המלכות שלך הוא~

את זאת אנו יודעים, אולם בקשתנו היא, ולעולמי עד תמלוך, שמלכותך תהיה בכבוד. (אמרי קודש למרן מוהרמ"מ זיע"א מתוך גליון דגל בית דוד לעלוב)

- דבי יצחק איסרליש - אחי הרמ"א (שמ"ה) רבי יוסף געץ מלובוב ב"ר אליקים הותן מהר"ם מלובלין (תרי"ג)
- רבי ישראל ב"ר שלום מראינואי ה"ד ורבי טובי ב"ר יוסף שלמה בכרך ה"ד (ת"ט)
- דבי אברהם אייזנברג אב"ד גלינא ואוילנאט ב"ר יצחק הריף מטאמבור - תולדות אברהם על הש"ס וש"ת דרע יצחק, תלמיד רנ"צ מראפשיץ (תקנ"ח)
- רבי ישראל - דער פראנקפורטער - הותן רבי דוד מזולאטיפאלי 'הינוקא ב"ר אשד פרלוב מטסלוצ' (תרפ"ב)
- רבי אברהם אבלי ב"ר חיים גומביני מקאליש ב' מגן אברהם (ה' תמ"ג)
- נהרג גדליה בן אחיקם יום לאחור חורבן ביהמ"ק הראשון (ג' ש"פ)
- רבי ישראל ב"ר גדליה ליפשיץ ב' תפארת ישראל על ששת סדרי משנה (תרי"א)
- כ"ק מרן אדמו"ר דבינו שמעון נתן נטע בן כ"ק מרן אדמו"ר רבינו דוד עבי שלמה מלעלוב זיע"א**
- רבי יצחק דוד בן כ"ק מרן רבינו הרה"ק משה מלעלוב זיע"א**
- רבי נפתלי ב"ר משה טרופ ה"ה-ה"ה בראדן (תרי"ג)
- רבי יואל בע"ש הראשון ב"ר יצחק אייזיק ה'פרן מאוסטראה (תע"ד)
- רבי צבי הירש הריף ב"ר נפתלי הירץ איוויק ה'פרן מאוסטראה (תע"ד)
- רבי יצחק קראקאוויטש באב"ד מברזען ובראד ב"ר ישכר דוב בעריש (תתס"ח)
- רבי אברהם ב"ר יחיאל מיכל דאנציג ב' חיי אדם (תקנ"א)
- רבי אליעזר ליפמן ב"ר מבייל ניוויטץ אב"ד שאמבעק וזאמאנעדארף תל' החת"ס (תרי"ט)
- רבי נחמיה מביהוב ב"ר יעקב יצחק היהודי הק' מפשיסא (תרי"ט)
- רבי משה שטיין אב"ד סערדזשארץ - באר משה עה"ת - ב"ר אברהם מהידלאמש תל' החת"ס (תרי"ח)
- רבי יצחק אהרן זעקל לייב ב"ר מתתיהו הבעל שם ממילכעטשטאט (תת"ח)
- נפתלי בן יעקב אבנו משבטין ק-ה (ב"א ש"פ)
- רבי נפתלי בן יצחק מבראד (ה' ת"ז, ב"ס צבי משישים בראש שנת ת"ט)
- רבי אייה לייב ב"ר שמואל מלובלין זקינו של האהב ישראל מאפסא (תק"ז)
- רבי ברוך שלום ב"ר יהודה אריה לייב הלוי אשלג ב' ברבת שלום (תשי"ב)

ב' תשרי

מפעלות צדיקים

זכרונות לבית דוד ראש השנה במחיצת כ"ק מרן הרה"ק הרדצ"ש זיע"א

דברים חוצבי להבות מרבינו שליט"א המשך מעמ' ב'

זכרונות הרה"צ רבי חיים זאב מקאלשין זצ"ל
תלמיד הרה"ק רבי שמואל מקארוב זצ"ל, סיפור זה סיפר לפני הרה"ק מראדז'ימין זיע"ו, והכל מה שראה בעצמו זה ולשוננו:

"...בהיותי עוד בלובלין אצל הרבי זצ"ל שימשתי את מורי הרה"ק ר' שמואל מקארוב זצ"ל והיה לנו תמיד אכסניא בבית הר' נתנאל, ובחג השבועות היה שם גם רביה"ק מרן ר' דוד'ל מלעלוב זיע"א ותלמידו הרה"ק רבי יצחק מווארקא זצ"ל ועוד תלמידים, ורצו לשתות "מעדה", והיה שם אברך וחתן מכפר ונתן להם, ואחרי שראו ששיבתו המשקה שלח שנית עיבורם, ולראש השנה שאחרינו נסעו ללובלין, ונתוועדו שם שנית, בערב ראש השנה אחר התרת נדרים, אמר רביה"ק מרן ר' דוד'ל זיע"א: "מי יתן לנו עתה את האברך הלוי". השיב הרה"ק ר' שמואל זצ"ל: "אני הפשתי ולא ראיתיו, בעת אמירת שיד של יום "ויאמר לא יראה קה", התעורר ליבי אולי הוא מהם". אמר ר' דוד'ל: "על כל האופנים נעשה לו טובה".

והנה האברך הלוי היה מסהרו עם השרים ודבק במ ח"ל, ובאלו הימים רצו להמיר דתו ליע, וישב בהקלוטע"ד שם סגור, עי כן היה נהוג קודם שיום המועד להמיר, ללון שם. ובאותו ערב ראש השנה הרה"ק בתשובה מאוד ונגמר בדעתו לבלוי להלל את השם ה"ו, ולמסור עצמו למיתה, ועלה על הבימה והפיל עצמו ומת.

למחרתו בבוקר נמס הכומר וראהו מת, ולא רצה שיתוועדו כל הנאספים לשם, ועקר קרש אחד מהרציפה והניחו שם, והושיב הקרש עליו.

"אחד מבני האכסניא שלהם, בשונו לביתו בכפר הסמוך ללובלין, במוצאי ראש השנה, עם בני ביתו מלובלין, מצא ביתו ירוק שנגנב כל אשר לו. וחזר אל האכסניא ויבר ויספר להם, רביה"ק מרן רבי דוד'ל זיע"א והרה"ק רבי שמואל זצ"ל באו עמו להרה"ק הרבי מלובלין זיע"ו וסיפרו לו מהאברך ומהגניבה. השיב הרבי מלובלין זיע"ו, כי ילכו לה"אקמיסער" [מוטל העיר], שיתן להם כתב שבכל מקום שיבואו יתנו להם עוד מפקודי הממשלה לעשות "ייוויזיע", ויבואו להכפר הסמוך אשר שם הכומר ויחפשו שם היטב.

"האיש אשר אצלו אירעה הגניבה היה ירא מהכומר לעשות גם אצלו חיפוש, ע"כ עשה הרה"ק רבי יצחק מווארקא זצ"ל את עצמו כאלו אצלו נהיית גניבה כי ידע לדבר בפולניה, והם באו עמו להכומר לחפש שם. וחרה אפו אך הוכרח להניח להם, וכשבאו להקלוטע"ד ולא מצאו שם, קצף עליהם הכומר על שהרהיבו בנפשם לעשות חיפוש במקום המקודש שלהם, אז צעק הרה"ק רבי שמואל זצ"ל: "זה הקרש אינו שוכב בשוונה, הגביהו את הקרש הלוי, כי פה בוודאי מונח הגניבה".

הכומר חרד מאוד, ורצה ליתן להם כל מה שירצו, והם

באחת הגביהו את הקרש ומצאו שם את אותו האברך, ולקחוהו לקבר ישראל, וכדי לפייסם שלא יעשו מזה משפט בערכאות, נתן להם הכומר הפסד הגניבה, והלכו להם ע"כ.

זכרונות מהרה"ח ר' דוד זאלצבערג זצ"ל מליטשוב
בנו של הרה"ח ר' יעקב זאלצבערג זצ"ל חתן הרה"צ רבי אייזיק וויסאקער זצ"ל אחיו (הורגו) של רביה"ק מרן רבי דוד'ל זיע"א:

"פעם אחת נסע זקניו הרה"צ ר' אייזיק וויסאקער זצ"ל אחיו של רביה"ק מרן רבי דוד'ל מלעלוב להרה"ק הרבי מלובלין זיע"ו על שבת נחמו, ואחר שבת לא רצה הרבי מלובלין זיע"ו ליתן לו ברכת פרידה, והוצרך להיות שם עד **מוצאי ראש השנה**, ואז פטרו הרבי הק' ואמר לו שיסע להרה"ק ה"יהודי הקדוש" מפשיסחא זיע"ו.

וכן עשה שנסע לשם, וכשנפטר ממנו אמר לו היהודי הקדוש: "על יום המיפודים תיסע לאחיק ר' דוד'ל מלעלוב", ופטרו לשלום. ובא ר' אייזיק זצ"ל ללעלוב בערב יוה"כ פ, ואכל שם שטודה הראשונה והשנייה. ובליל יוה"כ פ, היה רביה"ק מרן רבי דוד'ל זיע"א נייער כל הלילה ולמד ביחד עם אחיו רבי אייזיק זצ"ל ובבוקר הניח רבי דוד'ל את טליתו ועשה הברכה בקול רם, כי היה בעל פסוקי דזמרה, ואח"כ צוה לאחיו ר' אייזיק, שיניח הטלית ויברך בקול רם, וכן עשה. ואח"כ מיד אמר לו רבי דוד'ל: "בוא נא עמו". והלכו לחדרו של מרן רבי דוד'ל זיע"א, וצוה לו שיניח עצמו על מיטתו לישון, וכן עשה וישן עד אחר תפילת נעילה!

ואז הוא שהקיצו מרן רבי דוד'ל זיע"א וצוה לו שיתפלל מעריב וכן עשה. ולמחרתו צוה לו שיסע לביתו לשלום ע"כ. וכנראה שהרה"ק הרבי מלובלין זיע"ו ראה שיש על ר' אייזיק זצ"ל קטרוג בשמים והוא בסכנה, ומשום זה צוה לו שיהיה שם על ראש השנה, ובעש"ת יסע לה"יהודי הקדוש" זיע"ו, והיהודי הקדוש הבין גם כן את זה, וצוה לו שיהיה ביום הכפורים אצל רביה"ק מרן רבי דוד'ל זיע"א, ושלושת יחד התפללו עמו ונשאר בחיים זיע"ו.

מרק' זכרונות מכת"י הרה"ח רבי מינחא אליעזר פקשד זצ"ל

"...בחדש מנחם אב תרס"ט כשנמנתי לביתו של רביה"ק מרן רבי דוד צבי שלמה זיע"ו התחלתי כבר להרגיש שמיגיעה השנה החדשה, ר"ה ויו"ט בכ" מנ"א ארבעים יום לפני [יו"ט] ראש השנה, עשו כבר "התרת קללות", והתחילו כבר להתכונן לימים הקדושים, הימים הנוראים.

את ה"תיקונים" ראו כבר על השולחן, וחשו כבר שהימים הקדושים מגיעים, זה כבר היה ניכר בתפילה, וגם במשך היום, כשהגיעו ימי הסליחות, כשמרן רבי דוד'ל ז"ל ניגש להגיד סליחות, נפל פחד על כל אחד, כשמרן רבינו אמר את המילים "הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלק" זה גרם לכל אחד לפרוץ בבכיה, אני בטוח שכל יהודי שהיה אז בבית המנסת עשה תשובה שלימה מתוך יראה ואהבה, ערב ראש השנה סליחות, זה היה פחדים נוראים.

ולהתחרט ולשפר מעשיו בכל ימות השנה ולא רק באלול.

ליידער לדאבונינו שהשם יתברך ירחם וישמו, כמה עגמת נפש עברו ועוברים כלל ישראל בשנה האחרונה תשפ"א ושנה שלפניה תש"פ עם הויירוס הנורא,

אבל עכשיו באלול זה הזמן וההזדמנות לבקש מבורא כל עולמים שגם אם נגזרו גזירות קשות בשנה הבאה תשפ"ב אזי שיהיו בטלים ומבוטלים.

הכל תלוי בימי אלול ותשרי, בימים אלו יכולים הכל לכפר ולנקות לגמרי, ממילא הלוואי שנהושו ונרגשו אנו את המעט שבמעט שאותם כפריים פשוטים הרגישו בימי הסליחות.

דברים טובים צריכים לחשוב, כי אם לא חושבים ועושים חשבון הנפש וחושבים תמיד רק על הבינועס בזוי ומבוזה, והכל בא בסיבת שאין עוצרים לכמה רגעים וחושבים תחילה ועושים חשבון הנפש, מי היצר הרע אינו מרשה לעשות חשבוה"נ ודוחים כל הזמן,

כדאיאת במסילת ישרים שתחילה לכל יש לחשב חשבון הנפש כי הבע"ד לא נותן לחשוב, אבל אלול אומר משהו וחיבים להתגבר עליו ולנצחו.

תמיד יכולים לשוב בתשובה, אבל בימי אלול ור"ה זהו הזמן שהתשובה יכולה להתקבל במהרה ללא שום עיכובים. כל אחד צריך לדבר בינו לעצמו אז "אלול זאגט עפעס" זהו זמן של תשובה ועת רצון וכן לדבר לאחים ולחוק ולהתחוק,

יה"ד שבסוף שנה זו יהיה תכלה שנה וקללותיה "פטור פון די קללות" תהל שנה וברכותיה און מזאל פועלן אלעס גוטס.

ועכשיו מגיע "אתם נצבים מולכם היום", והפשט שמולכם תהיו נצבים וקופים ממונו של אדם מעמידו על רגליו, ותזמו ברגליכם להיות נצבים ברו"ג ולעמוד ולזכות לכל הישועות ולהאמין באמונה פשוטה שנוכה להיכתב לאלתד לחיים טובים ולשלום בספרן של צדיקים גמורים אמי"ר.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

מערכת "זכר תורת משה" דחסידי לעלוב
מיסודו של פרו אדמו"ר זיע"א ובכניאות כ"ק פרו אדמו"ר שליט"א
ע"ה תשע"ו

ברכת השנה
תנו מאחלים למלכ' ידידינו, אוהדיו ותומכיו, אנשי שלומינו, חברי קהילתנו, בארץ הקודש ובתפוצות הגולה
לקראת השנה החדשה הבעל"ט
יה"ר שתהא השנה הבעל"ט - תשפ"ד - **שנת רחמים ועת רצון מלפניך**, תעלה שמימה פ'לג ד'מעותינו, שנת אכולה וישועה שנת הצלחה וברכה שנת הרמת קרן התורה והיוראה, שתולכינו ה' קוממיות לארצנו מתוך שמחה ותיא"א שנת פ'זות ד'עין, מתוך בריות גופא ונ'הורא מעלא.

ובראשינו מלכינו **שמעיע עלינו אך ששון ושמחה ואחזות כ"ק מרן רבינו הגדול עטרת ראשינו ומור תפארתנו שליט"א**
במהרה בימינו אמן.

לעילוי נשמת
הר"ר משה בן הר"ר יחזקאל שרגא הלוי ז"ל
הודוויץ
נלב"ע בשבת קודש א' דראש השנה תשנ"ז
ת נ צ ב " ה .
הונצה ע"י בנו ידידינו הדגול והנעלה שיח"י
ומשפחת הודוויץ שיחיו - ארה"ב

אנא הרבו בתפילה על מרת אלטע עטיל בת
בלומא גיטל לדפו"ש ואריכות ימים ושנים טובות

ברכת מלך טוב
לידידינו מחשבוני ויקרי אנ"ש, ה"ה
הרה"ח ר' משה זאב לב שליט"א
ולבנו ידידינו הרב **אפרים לב** ה"ו - ביתר
לרגל שמחת הולדת הנכד - הבן בשעסומו"צ

גליון זה מוקדש
לזכר ולכבוד נשמת כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק
רבינו שמעון מן נסע מלעלוב זיע"א
יומא הדילולא ג' תשרי - ציום גדליה וכותו יגן עלינו ועמ"א
====
הונצה ע"י אחד מנכדי רביה"ק הגה"צ החפץ בעל"ש
זכותו הק' תגן עליו באלף המגן.

לעילוי נשמת
רבי שלום ז"ל
בן רבי יהודה ואסתר
אביטן
נלב"ע כ"ה אלול
תשנ"ה
ת נ צ ב " ה .

לעילוי נשמת
דוד ז"ל בן בכור (בוקר)
אשכנזי ז"ל - מיוצאי בולגריה
נלב"ע כ"ה אלול תשע"ד
תנצב"ה